

Alþingi
Erindi nr. P 131/896
komudagur 28.2.2005

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi efnahags- og viðskiptanefnd
b.t. Stefáns Á. Auðólfssonar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 23. febrúar 2005

0502086SA ÞS/sp
Tilv.:220

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um skattskyldu orkufyrirtækja

Á fundi stjórnar Sambands íslenskra sveitarfélaga 18. febrúar var lagt fram bréf efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, dags. 10. febrúar 2005, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um skattskyldu orkufyrirtækja, 364. mál.

Stjórnin samþykkti meðfylgjandi umsögn um frumvarpið. Steinunn V. Óskarsdóttir, Anna Kristinsdóttir og Sigrún Jónsdóttir sátu hjá við afgreiðslu málsins.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórunn Skúlason
framkvæmdastjóri

Hjálagt: Umsögn um frumvarp til laga um skattskyldu orkufyrirtækja

Umsögn

Málsnr.: 0502086SA

Dags.: 17. febrúar 2005

Sambands íslenskra sveitarfélaga

Tilv.: 220

um frumvarp til laga um skattskyldu orkufyrirtækja, 364. mál

Með bréfi efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, dags. 10. febrúar sl., barst Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar frumvarp til laga um skattskyldu orkufyrirtækja, 364. mál 131. löggjafarþings.

Efnisatriði frumvarpsins eru í grundvallaratriðum skýr. Verði það að lögum munu „orkufyrirtæki“ verða skattskyld samkvæmt lögum um tekjuskatt og eignarskatt nr. 90/2003. Samkvæmt 1. gr. frumvarpsins tekur skattskyldan til allra orkufyrirtækja. Í 2. gr. er orkufyrirtæki skilgreint sem fyrirtæki sem stundar vinnslu, dreifingu, flutning, sölu og afhendingu á raforku og heitu vatni. Undir gildissvið laganna falla því ekki aðeins raforkufyrirtæki heldur einnig hitaveitur.

Í skattskyldunni felst að nefnd fyrirtæki munu greiða tekjuskatt, sem á lögaðila nemur nú 18%, og eignarskatt, sem að gildandi lögum er 0,6% en áform eru uppi um að fella niður. Frumvarpið hefur eðli máls samkvæmt ekki áhrif á greiðslu tryggingagjalds.

Setning raforkulaga á árinu 2003 fól í sér innleiðingu á ákveðinni samkeppni á raforkumarkaði. Segja má að skattlagning raforkufyrirtækja til samræmis við önnur fyrirtæki á samkeppnismarkaði sé afleiðing þess. Sambandið hefur ekki beitt sér sérstaklega gegn skattlagningu raforkufyrirtækja. Þó skal bent á að raforkufyrirtæki eru að stórum hluta í eigu sveitarfélaga. Aukin skattlagning á rekstur raforkufyrirtækja mun eðli máls samkvæmt hafa áhrif á það verð sem raforkunotendur greiða. Þær auknu álögur renna beint til ríkissjóðs en ekki til sveitarfélaganna eða fyrirtækja þeirra. Frá sjónarhóli neytenda mun ákvörðun um hækkun raforkuverðs vera á ábyrgð og að frumkvæði raforkufyrirtækjanna sjálfra, þrátt fyrir að raunveruleg ástæða sé sú skattalagabreyting sem hér um ræðir. Þá má einnig benda á að vandséð er að umrædd ráðstöfun, þ.e. skattlagning orkufyrirtækja, muni koma neytendum til góða. Samkeppni milli raforkufyrirtækja er enn sem komið er mjög takmörkuð og ekki verður séð að breyting sem þessi muni hafa áhrif á samkeppnishæfni annarra fyrirtækja gagnvart raforkufyrirtækjunum.

Sambandið leggst hins vegar alfarið gegn þeirri fyrirætlan sem fram kemur í frumvarpinu að hitaveitur verði skattskyldar með sama hætti og raforkufyrirtæki. Verður ekki séð að nokkur rök séu fyrir því að setja hitaveitur undir sama hatt og raforkufyrirtæki að þessu leyti, enda starfa hitaveitur ekki í samkeppnisumhverfi. Engar breytingar hafa orðið á löggjöf um starfsemi hitaveitna eða rekstrarumhverfi þeirra að öðru leyti sem kalla á slíka skattlagningu. Sveitarfélög eða samtök þeirra sem reka hitaveitur hafa einkaleyfi til slíks rekstrar samkvæmt 30. gr. orkulaga nr. 58/1967. Í því felst m.a. einkaleyfi til að annast dreifingu eða sölu heits vatns eða

gufu til almenningsnota á tilteknu veitusvæði frá jarðhitastöðvum eða hitunarstöðvum með öðrum orkugjafa. Ekki er því um að ræða neins konar samkeppnislega þætti í starfsemi hitaveitna. Löggjöf um hitaveitur byggir á þeim grundvelli að um sé að ræða rekstur samfélagslegrar þjónustu og eðli rekstrarins og náttúruauðlindarinnar er einnig með þeim hætti að samkeppni, hvort sem er við aðrar hitaveitur, rafmagn eða aðra orkugjafa er í raun ekki fyrir hendi. Fræðilega má hugsa sér að ein orkutegundin keppi við aðra um hylli neytenda. Sú er þó ekki raunin hvað varðar raforku og heitt vatn. Heitt vatn til húshitunar er almennt það mikið hagkvæmari lausn en aðrir orkugjafar að í reynd verður ekki rætt um samkeppni á þessu sviði. Vegna tiltekinna eðlisþátta, s.s. einkaleyfa og einnig vegna takmarkana sem möguleikar á dreifingu á heitu vatni fela í sér er einnig mjög fjarlægt að hugsa sér samkeppni milli hitaveitna innbyrðis. Skattlagning á starfsemi hitaveitna þjónar því engum tilgangi, hvorki samkeppnislegum né öðrum. Þá er slík skattskylda í hróplegu ósamræmi við þá meginreglu sem fram kemur í 4. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt og eignarskatt.

Með vísan til framangreinds er lagt til að frumvarpinu verði breytt á þá leið að í stað orðsins „orkufyrirtæki“ í lögunum komi orðið „raforkufyrirtæki“. Þá er lögð til sú breyting á 2. gr. laganna að orðin „og heitu vatni“ í lok greinarinnar falli brott.

Að lokum vill sambandið vekja athygli Alþingis á því að breyting á skattalegri stöðu hitaveitna, sem ekki verður séð að styðjist við nein efnisleg rök, felur í raun í sér meiriháttar breytingu á fjárhagslegum samskiptum ríkis og sveitarfélaga. Slíkar breytingar þarfnast ítarlegri umræðu við sveitarfélögin en farið hefur fram til þessa.

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri